

YÉG YIDÉK.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZMIVELŐDÉSI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Vidékre 5 frt. 50 kr.
Fél „ 2 „ 50 kr. „ 2 „ 75 „
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beck I. papirkereskedése.

Ide küldendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemények.

HIRDETÉSEK DIJJA:

Három hasábos petitsor 6 kr. Nyilttéri három hasábos petitsor 10 kr.

Bélyegdíj külön minden hirdetésért 30 kr.

„Ebben a nagy melegben“.

Fürdő, falu — ebben a kedvesen alliteráló két szóban fejeződik ki a mostani igazi szép élet. Csodás határu hév és hideg gyógyvizek helyrehozzák a beteg testet, idegen szép tájak, regényes hegyi vidékek szórakoztatják az elernyedtt lélek idegeit, csöndes idylli falusi világ, üdítő levegő; hűvös árnyék a szívbe új kedvet csöpögtetnek az élethez, élvezethez, új erőt a munkához stb. stb. Ah mily szépen, vonzóan, kellemesen tudnám leírni ezt a szép nyári életet, ha — nem volna olyan iszonyu melegem. Mert lát itt rekedtem ebben a rekkenő városban s a mint emelkedik fölfelé a hőmérő higany csöppje, mint sűrűbben és súlyosabban hull, az az csurog rólam lefelé a veriték fúlasztó özöne.

Valósággal szerencsétlen nemcsak a beteg, de még az egészséges is, a ki a nyári hőség nyomasztó napjaiban nem mehet messze szobb ég alá hűselni, a ki körülményei arra kényszerítenek, hogy városban, főképp oly városban nyaraljon, mint a minő, mi más különben tán eléggé barátságos városunk. A ki a mostani nyár legmelegebb napjait városunkban élte át, meggyőződhetett fentebbi állításunk igaz voltáról; s meggyőződött arról, hogy a Temesfürdő és a népkert nem nyújtanak elég oltalmat a hőség ellen még

azoknak sem, a kiknek idejük volt azokat igénybe venni, élvezni. Hiszen a míg az ember a Temesig vagy a népkertig valahogy elbujkálhatott, addig is majd megsült. Mert hiszen széles a városban, út és utcaszerte sehoh egy foltocska árnyék! A nap az alacsony házak tetejétől le a forró földig egész hő terhével fekszik bele a széles utcákba és sehova se lehet előle kitérni.

Más ily nagyságu és jellegű városokban legalább az emeletes sőt kétemeletes házak vetnek egy kis árnyékot.

A mi városuk szélesen, falu módjára építve, a város minden hátrányaival bír, de szűkölködik a falu és egyéb városok előnyeinek nélkül.

Lapunk már több ízben szólalt föl, a fásítás érdekében s miután e tekintetben úgy a hatóság mint egyesek vajmi keveset tettek, idején valónak találjuk a várost törvényhatóság restauratiója küszöbén ez ügyet újból fölvetni s a város közügyei leendő intézőinek különösen szívére kötni.

A hogy főntebb említettük városunk alacsony építkezési módjánál fogva égetően szükséges, hogy valami árnyékról gondoskodjék; de megint épen széles építkezésénél, széles, rendes utcáinál fogva úgy szólna arra áll, hogy befásittassék, rendes fasorokkal láttassék el. E célra tán alig van a mi városunknál alkalmasabb helység.

Ha már a piacnál tekintetbe is venni egyes kereskedők érdekeit (habár véleményünk szerint erre egy igazságos és érellyes hatósággal szemben semmi indokolt joguk nincs) az egyes utcák befásítását a házak közvetlen sorában a közlekedésre untig elég széles utcák oldalán a legkönnyebb módon lehetne eszközölni, annyival inkább, mert itt e célra magok a háztulajdonosok bizonyára a legkészségesebb módon nyújtanának segédkezést.

Csak az kellene, hogy illetékes közeg ezt rendszeresen kezdeményezze, s a megkezdett befásítást a legerélyesebben oltalmába vegye.

Városunk szépítése körül úgy is alig történt eddig valami. Ideje, hogy ezen a téren tegyen a város valamit s kezdje mindjárt a legegyszerűbb legkönnyebb, de egyszersmind legsürgösebb lépéssel: a befásítással!

Vissza élések a gabona vételnél.

Megkezdődött városunkban a gabona vásárlás ideje. Megkezdődött mind ama káros hátrányaival, mind ama kárhozható árnyoldalaival, melyek már évek óta méltó panaszra szolgáltatnak okot. A földmives, ki arca verejtékével műveli földjét, hogy honpolgári kötelezettségének elegett tegyen; s családja

Ha mármost a Verancsics érdekes leírását a többi egykorú írók adataival s a helyszínen nyert tapasztalatokkal egybevetjük, elég világos képet szerezhetünk magunknak a II. Lajos Nándorfehérvárról.

A város legnagyobb részben a vártól délre és keletre feküdt, amott a hegyfok folytatását képező földhát tetején s nyugoti és keleti lejtőin, emitt a hegyfok keleti lejtőjén; az első városrész a Száva mentében húzódott dél felé, miért vízi-városnak, — a földhátan terülő magasabb része pedig felső-városnak neveztetett; a második város-rész a várhegy keleti lejtőjétől egész a Dunáig vonult. Az 1521-iki Belgrád tehát a maival megegyezett annyiban, hogy a városrészek a várhegyet délről és keletről övezve a Szávától a Dunáig nyultak el. A város a középkori várak mintájára a mezőség felől mély árokkal volt körülvéve, melyből tornyokkal koronázott vastag falak emelkedtek ki. A város kapui a felsőváros keleti oldalán voltak. A falakon kívül nagy kiterjedésű külvárosok és kertek feküdtek. A várhegy alatt az éjszaki és nyugoti oldalon, vagyis a Száva és Duna összefolyásánál fekvő partsíkon az úgynevezett alsóvár, vagy vízi-vár terült el, mely a folyóktól magas kőfal által volt elválasztva; e kőfal összefüggésben állott a város külső védőfalával. A vízi-vár a feléje futó városrészekből közbenső falak által volt elválasztva, melyek a várhegy lejtőjétől nyugoton a Száva-éjszakra a Duna féle vonultak. A közbenső falak bástyatornyokkal voltak biztosítva.

A város és a vízi-vár közt feküdt a fellegvár, melyet a víz felől mintegy száz méter magas megmászhatatlan sziklatal, a keleti városrész felől meredek lejtő övezett; dél és délkelet felől pedig a felső és vízi várostól mindenütt mély és széles árok s az abból kiemelkedő magas fal választott el. Ez oldalon volt a felvonó hid is, mely a várostól a várba vitt; ez az oldal továbbá hatalmas tornyok és bástyák

Szépirodalmi csarnok

Belgrád bevétele.

Írta: Kiss Lajos.

Aki valaha az Al-Dunán utazott, sohasem fogja elfelejteni azon benyomást, melyet Belgrád festői fekvése tett reá. De a magyar emberben a tájkép szépsége által költött bámulatot csakhamar háttérbe szorítja a szentelt fájdalom, mely lelkét a nemzeti múlt nagy napjaira való visszaemlékezésben elárasztja. Azok a sziklafalak, azok a dombok és völgyek mind magyar hősök vérével pirosítottak egykor. Azon a mosolygó hullámos vidéken magyar harcosok esztajai porladoznak. A Száva és Duna hullámai, a táj felett ellebbenő szellő magyar daliák hőstetteiről suttognak.

A vidék, hol Belgrád fekszik, stratégiai tekintetben igen figyelemre méltó. Azon ritka helyek közé tartozik, melyek már a természetől arra vannak hivatva, hogy nagy csaták színterül szolgáljanak.

Szerbia éjszaki részének közepén, a Morava és Kolubara folyók völgyei között egy alacsony hegység vonul észak felé, mely a Dunához közeledvén, szelíd lejtésű dombvidékké lapul le; e dombvidékből egy magasabb földhát húzódik északnyugotra, mely közvetlen a Száva torkolatánál 127—158 méter magas hegyfokba megy által, betöltve azon szögletet, melyet itt a Duna és Száva képeznek. A hegyfok nyugotra a Száva-éjszaki és északkeletre a Duna felé meredek-n, felsezűre ereszkedik le, de nem közvetlen a folyók hullámaiba, hanem oly módon, hogy a hegyfok talpa és a folyók partja között mindenütt egy partsík húzódik el, mely a Duna legnagyobb vizállásánál is magasabb pár méterrel s néhol mint

p. a Zimony felőli oldalon, hol jelenleg katonai gyakorló-tér és kaszárnyák vannak, 4—500 méternyi szélességgel is bír. E partsíkon van az úgynevezett alsó-vár, vagy vízi-vár, melyet a víztől mindenütt vastag, magas s néhol közvetlen a hullámokból kiemelkedő falak és tornyok választanak el. Dél- és délkelet felé a hegyfok oldala nem meredeken, hanem menedékesen ereszkedik le a földháttra, melyen a mostani város legszebb része fekszik; a lejtőn jelenleg egy szép park van, mely a várat a várostól elválasztja.

Belgrád 1521-ben is jelentékeny község volt, úgy, hogy az akkori felfogás szerint nagy városnak tartották; azonban oly népes mégsem volt, mint most, s alakja is különbözött a mostanitól. A várva vonatkozólag nem lehet elfogalmunk gr. Hunyady azon véleményét, hogy falai még most is úgy állanak, amint azokat Kapisztrán hadai elhagyták, mint-hogy tagadhatlan, hogy a hosszas török uralom idején, később pedig III. Károly 25 évi birtoklása alatt új építkezések is történtek, sőt történelmileg bizonyos, hogy 1456-tól 1521-ig — különösen Mátyás király idejében — jelentékeny renovatiók tettek. Azonban a vár 1521-iki és mostani tervrajza között igen jelentéktelen különbség lehet, és pedig azon egyszerű okból, mivel itt a várnak építését, szabását a várhegy és környékének konfiguratiója határozta meg.

Az 1521-ik évből Nándorfehérvárra vonatkozó, közvetlen szemlélet alapján készített, leírással nem rendelkezőnk. Azonban 1553-ban a tudós Verancsics, akkoriban pécsi püspök, járt erre, azon alkalommal, midőn a konstantinápolyi udvarhoz követül küldetett. — Verancsics ekkor egy egész napot töltött Nándorfehérváron. S minthogy a lefolyt 32 év alatt nem sok változás történhetett itten, leírása nemcsak a várra, hanem a városra vonatkozólag is a lehető legjobban megközelíti az 1521-iki viszonyokat.

fenntartására megkeresse kenyerét és a szükségletét; arczának e véres verejtékkel szerzett jóságának eladásánál, minden kigondolható, finom rafineriával csalatik meg. Megcsalatik pedig a gabona lemazsálásánál, hol lelkismeretlenül akként méri a vevő, mint az eladó tudatlanságát eleve tapasztalja. Van pedig törvényünk melynek első pontozata büntetni rendeli azt, ki mások tudatlanságát és tapasztalatlanságát kiaknázza. — És ime városunkban uton — utfelén találunk ily kóbor lovagokat kik nádályként szívják a szegény földmivésnép véré, és lelkismertlenül köpik szemben az igazságot. S ha szót emel a meglopott, egyszerű védekezése ezen nádályoknak — hogy „tévedett“ és a megjelent egy száll hajdu eleget tett az igazságnak.

Komolyan kérjük a városi tanácsot, tegyen ez ügyben hathatos intézkedéseket, hogy ezen gyalázatos vissza élésnek vége legyen. Rendelje el a kényszer lemazsálását minden a piacra jövő gabonáról szállítson a mázsához felesküdt mérlegelőket. Éshasson minden tekintetben oda hogy az eladó, tudatlansága mellett is, óva tudja érdekeit, Hisz nincs tán város széles e magyarhonban melynek piacát annyira ellepte volna ily raskaraj, mint városunkat. Utcaszerte láunk egyéneket, kik gomba módra nőttek ki, s lettek „gabonakereskedők“ 2 ftos iparjeggyel és teljes tudatu rafineriával. Honnét jöttek, hol a hazájok, tudja szent Habakuk, majdsak ellszállingóznak mint a pintyek, ha már nem lesz mit szedegetni. — Adót pedig nem fizetnek — hisz nem is készíthető ezen „mozgó hadnak“ a fizetési iv. Majd fizetik a helybeli polgárok a nagy jövedelmi adót náha ezen pintyurfiak a merlegelés nagy stratégijával — inkább huzták a hasznót. —

Erős hitünk és bizalmunk hogy ezen aljas existenciának elejét veszi a városi tanács hathatos rendelkezése nem sokára. Es ezen nem csak rendőri szempontból kívánatos, de a kereskedés tisztességes fejlődése is nagyban követeli. Vélem itt azon a kereskedésre károsan ható módot, melylyel e nevezett „merleg stratégiák“ áldozataikat lépre csalják. A jó hiszemű parasztnak gabonáért tetemesebben tul ígérnek annak tényleges árnál s hogy ezen árkülözetet a mérlegelésnél kamatozva szerezte vissza azt nem kell itt bizonygatnom. Ily eljárás mellett a tisztességes

által volt biztosítva, melyek közül a kapu- és köles bástya voltak a legerősebbek. Ez utóbbi a fellegrárnak legfontosabb része volt s bevehetlennek tartott, miért a szerbek „ne bojsze“ („ne félj“) névvel tisztelték meg.

Nándorfehérvár a középkorban Magyarország egyik legerősebb vára volt. Jelentősége abban állott, hogy az ország déli határát biztosította, oly korszakban, midőn a tűzserg fejletlen volta miatt a vár-ostromok a legnagyobb nehézséggel jártak; erejét pedig annak köszönhette, hogy két nagy folyó összekadálásánál hegyen feküdt. De az emberi mesterség is nagy tevékenységet fejtett ki e hely biztosításában. Nándorfehérvár már a rómaiak kora óta — midőn Singidunum nevet viselt — folyvást erősített hely volt.

Azon körülmény, hogy a vár a Száva tulsó oldalán fekszik, hazánkra nézve nagy hátránnyal járt. A középkorban egyetlen európai hatalom sem tudott oly gyorsan mozgósítani, mint a török; valamint a hadi útát sem volt képes oly gyorsan végezni. Ennek főoka abban rejlett, hogy a török már nagyszámú és jól szervezett állandó hadsereggel bírt akkor, midőn a többi államokban ez vagy teljesen ösmeretlen volt, vagy ha létezett is, nagyon hiányos, kezdetleges volt. — Hazánknak ez időszakban csak Mátyás alatt volt állandó hadserege, a többi királyok alatt a banderialis rendszer uralkodott. A bandériumokat rendszeren csak közvetlen a hadjárat előtt toborzották, akkor, midőn a török már a Duna közelében volt s így nem csodálkozhatunk afelett, hogy a felmentő sereg elindulásakor a belgrádi várat már javában ostromolta. Hunyady János idejében is így volt ez. A magyar sereg még csak Szegeden volt, midőn Mohammed az ostromhoz fogott. — Ily körülmények között a felmentésre siető magyaroknak ketős akadálylyal kellett küzdeniök: előbb át kellett kelni a Dráván vagy Dunán, azután Belgrád alatt a

vevő, tiszta kezekkel dolgozva vajmi nehezen e vagy tényezője a mi műveltségnek, nehéz jut vételhez. Mert a paraszt kinek jóságáért nagyobb ár lett igerve — de mázsa dészmával — nem igen hajlandó annak tényleg meg felő valódi értékért, de tiszta mérleg mellett adni; — vélem itt azon zozanabb eladókat, kik nem engedik magukon az érvágást, Ennek a kifolyása aztán, hogy nem birván jóságát idején eladni mindig várván a „jóvevőt“ egész muka napot hiába elfeclerélt; ily jelenségeket pepig napjában látunk.

Remélyünk azonban, hogy nem sokára javulni fog a helyzet és tisztulni a lég. S valóban nem is tehetne a város üdvösebb intézkedéseket mint ezen mételezett visszonyokat beszüntetni! —

Igaz, hogy sok tanácskozás folyt már a gabona piacz rendezése felett — de ki tehet róla, hogy a „konferenciák“ mind boldogan jobb létre szenderülnek.

A dalkör.

Dalra kelj, ha vigalom
Hangja csapkod szabadon,
Vagy ha eltűnt a remény,
S bánat leng a hon egén!
Mindenik szót lángba olvaszd
Gyujtsdon midőn ellebben;
Sirj, örülj bár, csak ne mond azt,
Hogy nincs erő énekben . . .
Hol gyönyör bú egybe forraszt,
Lélek és szív mindörökké oda von!

A szép és nemes iránti érzék emelésére, a műizlés fejlesztésére, a hazaszeretet s hazafiasság ébresztésére, mi sem alkalmasabb a dálnál.

A dálnak s főleg a magyar dálnak megvan azon büvereje, hogy nemcsak a fülbe, hanem a szívbe is hatol.

Bú, bánat, öröm, vígság egyaránt kiveszi részét a dalban. Ha bú földig sujt, vagy az öröm tulesapong: dal képezi ott az irt, — s ez dalban nyilvánul,

A dal még a legegyszerűbb, a műveltség legalsóbb fokán álló népeknél sem tévesztik hatását s általuk többé kevésbé ápolatik. Az ötig számolni nem tudó hottentotta hangjainak rythmikus lejtésében ép úgy bir dallal, mint a Schubert-Mendelson által elkényesztett legműveltebb európai. — A dálnak s általán a zenének mai fejlettsége eredménye e vagy tényezője a műveltségnek, nehéz

Száván, és pedig itt már az ellenség szemelattára roppant akadályok között. E szerint a vízi vonal tulajdonképen nem az ellenséget, hanem a magyar sereget akadályozta akkor, midőn a várat segíteni kellett. Csak Hunyady János lángesze tudott e nehézségen dialdalt aratni.

Belgráddal átellenben a Szávától éjszakra, a Duna jobb partján Zimonyvár feküdt. A Szávát szegélyző ingoványos lapály fölött a föld hirtelen egy felsíkba csap által, melynek párkányán a mostani város külső részei nyúlnak el. A felsíkon egy domb emelkedik, melyet ma egy külváros borít. E dombon, — melyet a XVI. században Czigányhegynek neveztek, feküdt a vár, melynek romjai még most is kivehetők. Zimony — közeli fekvésénél fogva — Belgrádnak kiegészítő része volt. Ágyúí a Száván átkelést s Belgrádnak a vízi oldalról való bezárását könnyen megakadályozhatták. 1456-ban ez szolgált támpontul Hunyady János átkelő csapatainak. Zimony különben, mint erősség, csak másodrangú jelentőséggel bírt. 1553-ban, midőn Verancsics erre járt, a vár teljesen le volt rombolva, a város pedig igénytelen faluvá süllyedt.

Nándorfehérvár után legerősebb határvárunk a töle nyugotra, mintegy 50 kilométernyire, a Száva jobb partján emelkedő Sabác volt, melyet Mohammed szultán Mátyás csehországi hadjárata idejében lopva építettett azon szempontból, hogy a Magyarország belsejébe tendő rabló hadjáratainak támpontot szerezzen. Sabác valódi átka volt a Szerémségnek; a törökök gyakran kicsaptak belőle s egészen a Dráviáig üzték pusztításait. Mátyás azonban nem nyugodott, míg e veszélyes fészket el nem foglalta. Ez idő óta Sabác egyik legfontosabb határvára volt hazánknak.

Sabác a legtöbb mezei vár mintájára két részből: külső-és belső várból állott; amaz Szerbia, ez a Száva felé tekintett. A külső-vár, fele a belsőnek, négy szegletén ugyanannyi bástyával bírt. A belső-

eldönteni; de bizonyos, hogy kölcsönös egymásra hatásánál fogva a dálnak s általán a zenének nagy része van a XIX. század műveltségének megteremtésében.

Az izlés fejlesztésére a zene s főleg a dal leghathatósabb eszköz; a hol zene- vagy dalegylet csak alakult, műértő közönséget — ha nem volt — nevelt s teremtett magának, azaz a dalt zenét megkedveltette s annak ápolását széles körben terjesztette. Ezen állításunk igazságát városunk közönsége is beigazolja, mely közönség a zene- s dalestélyek tömeges pártolása által fényes jelét adja fejlett műizlésének.

S hogy a dal nem egyoldalúag fejlesztí a műizlést, az a műizlések természetében rejlik; ki egyben keresi a szépet, az másban is szép és tökélyes után vágyódik és Leibitz szerint „a szép azon tökély, melynek megismerése magában véve, minden egyéb tekintet nélkül gyönyört szerez az emberi szellemnek.“

A dal, a magyar dal nemzetiségünk szolgálatában is áll s ki szólamainkat, dalainkat idegen ajku honfitársaink közt terjeszi, az hazafiasság missiot teljesít. Nyelvünket legkönnyebben elsajátítják dalban s nyelvünkkel nemzetiségünköt, hazánkat és meglesznek nyerve államiságunk eszméjének.

A hazafiasság daloknak befolyását valamely nemzet életére a legnagyobb állambölcsek is elismerték. A történelem tanúsága szerint, már az ókori nevelésnek egyik fontosabb momentuma volt ily daloknak tanítása. A régi zsidók minden vallási és nemzeti ünnepeinknél kiváló szerep jutott a zenének s dálnak. Az olympi versenyeknél pedig szavalatok s dalok is nyertek cserkoszorut.

Az újabb korból elég a német Sängerbundokra utalmunk, melyek a német nemzeti önérték fölébresztésére leghathatósabb tényező voltak.

A „Marseilleuse“ és „Die Wacht am Rhein“ az illető népekre gyakorolt csodás hatásáról nem is szólva a „Rákoczi“ és Kossuth indulók bívós dallamára bivatkozunk. Hány szabadság s hazáért rajongó, lelkes honfit kísért karczba, halálba, hángyszor volt győzedelmi dicsőségünk hirdetője? . . .

Ezek azon szellemi, kulturális és hazafiasság indokok, melyek miatt a dalárdák fenntartása, azok szellemi és anyagi támogatása erkölcsi kötelességünké válik, annál is inkább, mert azok egyszersmind összekötő

vár négy szegletén, valamint az összekötő falak közepén szintén négy-négy bástya emelkedett. A belsővár közepén a kilenczedik bástya foglalt helyet, amely kiterjedésre s magasságra nézve mindeniket felülmulta. A bástyák köböl készültek; az összekötő falak azonban vaspántok által összefoglalt két sor czölöpzet közé tömött fődretekéből állottak. A falak külső oldala mély és széles árokkal volt körülvéve, melyet egy patak vize töltött be.

Fentebb említettük, hogy Ahmed pasa június 20-ikán Sabác alá ért. A vár parancsnokai, Sulyok István és Balázs már jóval előbb elhagyták a várat s az őrség vezetését Logody Simon és Torma Endre alkapitányokra bízták. Logody pilisi születésű, hősléklü, határozott jellemű férfiú volt; Torma Endre hasonló erényekkel ékeskedett. Az alparancsnokok tehát jól voltak választva, azonban a vár felszerelése a leghiányosabb volt. Az őrség száma alig ment többre 500-nál. Nagyobb ágyú egy sem volt a várbán, por és élelmi-szer igen kevés. Logody futárokat küldött Budára, azonban a segély — 200 gyalog, néhány szekér élelmi-szer és puskapor — későn indítottott útnak: így a várbeliek teljesen magukra voltak hagyatva.

Ahmed azonnal körülzárolta a várat a szárazföld felől; a vízi oldal — a Száva mellett — még sokáig szabadon állott, mert ez időben még sem a zworkni, sem a fekete tengeri hajóhad nem érkezett meg. Pasának eleinte nem voltak nehéz ostromágyú; ez okból már az első napokban rohammal akarta czélját elérni. Logody azonban megeskette katonáit hogy utolsó csepp vérig védeni fogják magukat, s meg is tartották esküjüket mindanyian. Ez időben a védők rendkívüli előnyben voltak a támadók felett. A puskák roppant nagyok és nehezek lévén, rohamra egyáltalán nem voltak használhatók; a várak védelmezésénél azonban eléggé megtették a szolgálatot. A sabáci őrség is puskalövéssekkel veri vissza a török-

kapcsát képezik a vikéki városok társadalmi életének.

S ha van város, hol az ily összkötő kapocsra szükség van, úgy bizonyára városunk az. Minő szép, minő nemes hivatása van e helyütt a magyar dalkörnek — tekintetbe véve városunk viszonyait nem szorul magyarázatra! Fájdalom, hogy a körkebelében az unitis viribus helyett a személyeskedés hintette az egyenetlenkedés magvát, mely magvai sohasem fogják azon csírárt hajtani, mely a kör virágzását idéznék elő. Erős azonban hitünk s meggyőződésünk, hogy a kör, tagjai a személyeskedést összetéveszteni a nemes czéllal, nem fogják hanem igenis egymással váltvetve, egyetemlegesen egy közös cél után törekedni. — E czél; a magyar állameszmének dallal tért szerezni, és fogékonytá tenni a kebleket a haza, szent szeretete iránt.

HELYI HIREK.

Wittigschlager Károly ur városi főkapitány, e napokban tért vissza a korithimzai fürdőből, hol üdülés végett szabadságidejét töltte.

* **Kozma Sándor** ur kir. állami főügyész e hó 11-én városunkba érkezett, s miután a helybeli börtön helyiségeket megszemlélte, Csütörtökön székhelyére Budapestre utazott vissza.

A város előkelőbb polgárai mult hét folyamán petítiót nyújtottak be a városi tanácshoz, és abban a „lebujkorcsmákban“ tartó szabadzene betiltását illetve annak korlátozását az új bizonyos idejéig kérelmezték. E mozgalom minden tekintetben megérdemli a figyelmet, mert ez leend az első lépés cselédügyeink javítására. Lapunk több ízben felszólalt már ez ügyben és eléggé feltintette cselédügyünk ferde irányát. Itt csak azon obanukat fejezzük ki, hogy a városi tanács kellő gondot fordítson ezen ügy rendezésére; hisz cselédink erkölcsi tekintetben annyira súlyedtek, hogy ideje volna már e libertinage megfékezésére korlátokat szabni. —

* **Folyó hó 10-én** éjjel a szerb templomban, ismeretlen tettesek feltörték az összes pörzsölyöket és tartalmunkkal kereket oldotak.

* **Néher Albert** ur városunkban időző német szintársulat jeles színésze, mint halljuk rövid idő múlva városunk egyik szépével jegyet fog váltani.

kök első rohamait. Most Ahmed egy más próbát tesz. Sánczokosarakat vonat a falak közelébe, hogy ezek védelme alatt ő is puskázathasson a várbeliekre; de Logody a várban levő kis ágyúival e védműveket szétszóratja.

Ahmed belátván, hogy az eddigi módon nem igen fog boldogulni a belgrádi táborból nehéz ostromágyúkat hozat s ezekkel a falakat éjjel nappal löveti. Több helyt nagy rések támadnak, melyeket az őrség nem képes teljesen betölteni. Ekkor a törökök új rohamokat intéznek, de az őrség hősiessége s a falakon kívül húzódnó vízzel telt árkok minden erőfeszítést megghiúsítanak. Ez utóbbi akadályt tehát okvetlenül le kellett győzni, hogy a roham sikerülhessen. A török vezér a táborába hajtott görög, bolgár és szerb parasztokkal a közeli erdőben tömérdek fát vágat s mialatt ez agyaggal és földdel a vizárkokat betölteti, más pontokon folytonos ágyúzással farrasztja a magyarokat. Iszonyú áldozatba került e művelet a törökök részéről, de Ahmed nem kimélte az emberéletet s az árkok betöltése július 6-ikára be volt fejezve és a következő napra kifizetett az általános roham.

Logody emberei ekkor már igen megfogytak; az 500-ból csak 60 volt életben, ezek is teljesen ki voltak merülve a 16 napi küzdelemben. A puszkapor teljesen elfogyott. Felmentő hadseregnek hire-hamva sincsen. A magyarok a belső várból éjjel átmenekülhettek volna a Száva tulsó oldalára, de föbbre becstelték a hősi halált a gyáva futásnál s helyökön maradtak. Másnap reggel, július 7-ikén, vasárnap, Ahmed összes haderejét rohamra parancsolja. Az első sorban a perzsa és egyptomi háborúban megedzett janicsárok láthatók, Európának azon korban legelső gyalogkatonái. A magyarok oroszláni erővel küzdenek a réséken, de a túlnyomó ellenség elől csakhamar a belső várba kénytelenek visszavonulni. A janicsárok vak

* **Frühling Gusztáv** ur pedig e hó 19-én vezet ioltárhoz Karschin Emma kisasszonyt ugyancsak e társulat jeles szende színésznőjét.

* **Pildner Mihály** orás, mintán üzletéből az értékesebb dolgokat és eszközeit magához vette — városunkból minden valet nélkül eltávozott. S hogy azon egyének kik óráit javítás végett műhelyébe adták; ne tudják hogy hánya tűtött, tehát óráikat is magához vette. Ellene a fenyítő feljelentés megtéetett.

* **A helybeli lövész egyesület** f. hó 18-án felséges királyunk névnapja alkalmával, a lövöldében diszlakomát rendez. A lakoma végeztével megkezdődik a lövöldözés.

* **f. hó 19-tartó** városi közgyűlés tárgyszorozatának főbb pontja.

Christian Antal polgármester ur állására való resignitioja ügyében.

Jelentése a municipium alapszabályainak átvizsgálásra kiküldött bizottságnak.

A felállítandó ipartanoda tanerőire vonatkozó felterjesztés.

A tanács felterjesztése a létesítendő szabad fürdő tárgyában, és a város kivilágítása ügyében.

Az unalom nagyon veszedelmes állapot, mely különösen vakációkban különféle symtomákban jelentkezik a tisztelt diakurfiakon.

Minapában volt alkalmunk látni, hogy minő jelenségeket hiv elő az unalom. Nehány diakurfi számszerint vagy „tiz“ a népkertbe látogat el naponként s nagyban gyakorlják a rajozolás szép mesterségét és Archimedes mondjára a fővénybe pingálnak. — de drasticus képeket, oly minden tisztességet sértő alakzatokat, hogy jó érzelmi ember pirulás nélkül nem tekinthet rá. Történeket pedig ezen éretlen gyermekies dolgok, azon az utakon, melyeknek legnagyobb a forgalom. Felhívjuk tehát a rendőrség figyelmét, hogy gátolja meg ezen „urfiak“ szemérmét sértő üzemeiket. Külömben gondunk lesz illetékes helyen e dologról jelentést tenni.

IRODALOM.

Az „Ország-Világ“ XVI-ik füzetét következő érdekes tartalommal jelent meg:

Bartay Ede. (Arcképpel.) Nagy István-tól — A havasok királynője Történeti regény. P. Szathmáry Károly-tól. — Zajos napokban. Költemény. Prém József-től. — A fehér rózsás leány. Elbeszélés. Balázs Sándor-tól. — Az ábránd utjai. Elbeszélés. Majthényi Flóra-tól. — Likava vára Lipót megyében. (Képpel.) Három rózsá. Költemény. Szakáll István-tól. — Diderot emléke. (Képpel.)

elszántsággal követik őket. Logody és maroknyi csapata ekkor sem kérnek kegyelmet, hanem a piacon csatarendbe állva, hidegen várják az utolsó élet-halál harcöt. De drágán is adták el életüket. A 60 magyar hullája mellett 700 török, többnyire janicsár, fekszik a csatatéren. — utolsó áldozatai a 17 napi küzdelemnek

A következő nap, július 8-ikán nagy örömmel jött Szulejman a sabázi táborba. Előbb a fővezér és szandzsák bégekét kézcsókra hitta, aztán a várat látogatta meg. A várba vivő út mentében a magyar hősök levágtott fejéivoltak karókra tűzve, — kiengeszteléséül azon fájdalmas haragnak, melyet a szultán oly sok derék katonájának elhunytá miatt érezett. A szemle bevégzése után Szulejman az árkokat kitisztíttatta, a falakat felépíttette s 20 ágyút és kellő számú őrséget rendelvén a vár védelmezésre, a Száva áthidalásához fogott.

Sabácz bukásáról júl. 10-ikén értesült a budai udvar. Nagy volt a rémület a fővárosban; azon rémhir szállongott, hogy a török már a Drávaig nyomult s Buda ellen készül. A kormánytanács Budán levő tagjai folyvást tanácskoztak, de semmit sem végeztek. — Tehetetlen haragjukban lármáztak a külföldi hatalmakra, különösen pedig Velenczére, hogy segílyt nem küldenek.

Azonban a hadjárat lefolyásából kiténik, hogy a szultán főczélja e hadjáratban nem Buda, hanem Belgrád elfoglalása volt. Ő döntő útközetre várakozott s azt nem az 1456-iki szerencsétlen csatatéren, hanem feljebb az ország belsejében akarta megvinni. A szávai hidt tehát különösen azon okból készült, hogy a sereget a Szerémségbe szállítani s a felmentésre siető magyarokat már itt feltartóztatni lehessen. A Szerémség valamelyik pontján akarta Szulejman az elhatározó csatát elfogadni s azon körülmény, hogy így a Szávát háta

— Az eső Indiában. — Falun. Költemény. (Képpel.) S. Szabó József-től. — A Tegethoff-féle háromszögű hadállás. (Képpel.) — Louis Pasteur. (Arcképpel.) — Ujdon vivmányok. Szatira. Csalmajaytól. — A szabadságharc emlékei Aradon. (Négy képpel.) — Fürdőikarcolatok. Molnár György-től. — A esők. Költemény. Ford. Rónay Károly. — Mercedes. Spanyol történeti beszély. Borel D' Hauterivet-től. — A kiállítás iparesarnoka. (Képpel.) Toldy Ferencz-től. — A hét története. Adorján Sándor-tól. — Az emberevők szigete. (Képpel.) — Ócsai templom (Képpel.) — Irodalom. — Színház. Művészet. Hymen. — Gyászrovat. — Hasznos tudnivaló. — Kegyelet. — Balesetek. — Ketészkedés. — Különfélék. — Sakh. Rejtvények. — Naptár. — Hirdetések.

A füzetben kiváló irodalmi esemény képvisel Csalmajay régi irónk satirája az „Az ujdón vivmányok.“ A lap illusztrációi között van „Az emberevők szigete“. Az eredeti fényképet Grün Artur hazánkba küldötte Ausztráliából az „Egyetértés“ számára, ezt a tudomány szempontjából óriás vivmányoknak tarthatjuk, hogy magyar lap hozza először. Az „Ország-Világ“ ebben a számban az „Ócsai templom“, az „Aradi szabadságharc emlékei“, „A kiállítás iparesarnoka“ is foglaltatnak. Az „Ország-Világ“ nagymérvű áldozatai megérdemlik, hogy a közönség tömegesen partfogolj.

A Budapesti Szemle augusztusi füzetének élén Csopcy László ismerteti hosszasan Grót Jakovlevics Konstantin fiatal orosz irónk — ki nem rég Budapesten is járt — „Morvaország és a magyarok a IX. század felétől a X. kezdetéig“ című terjedelmes munkáját, mely a szláv irók ismeretes nyomdokaitól eltérve, Magyarországot nem egészen úgy tünteti föl, mint ezer év óta a szláv terület bitorlóját. Grót munkája egyébiránt szorgalmas, gondos tanulmányok gyümölcse, s a történetet az ősidőktől fogva 907-ig, vagyis a németeken nyert győzelemig adja elő. Legkiszámítottan gyűjtötte össze az e korszakra vonatkozó adatokat; idézi, ismerteti, bírálja mindazt, ami a nézeteket, a melyeket e kérdéssről magyar, német, orosz és más tudósok írtak. Finn-ugor rokonságunkat egész határozottsággal erősíti. „A mi nézeteink“ — úgymond homlokegyenest ellenkeznek azokéval, a kik állítják, hogy a magyarok betörése a IX. században „a legnagyobb szerencsétlenség volt mindazok közül, melyek a szláv világot századok alatt érthették.“ Ezt érdekes ismertetés után találjuk Szász Károly Tennyson-idylljeinek fordítását, melynek közlését az előző füzet kezdte meg. Továbbá Lukács Béla tanulmányának folytatását: „Az ingatlan vagyon megadóztatásának fejlődése és mai állása Poroszországban“. Csiky Gergely az akadémia kiadásában megjelenendő Plautusfordításából közli „A böre“ (aululra) című ötfelvonásos vígjátékot. A két verses fordítás mellett eredeti költeményt is ad a füzet Lévy Józseftől: Elvonulás cím alatt néhány hangulatos strófát. Hampel József a kitünő sikerű ötvösműtárlat egyik rendezője „Műtörténetünk és az ötvösműtárlat“ cím alatt hosszabb cikket ír, melynek egyik része éles polémia a Századok egy előbbi cikké-

mögött hagyja, nem hozta zavarba; különben is a hid a visszavonulásnál alkalmas szolgálatot tehetett, mi okból azt nem Belgrád, hanem a már birtokában levő Sabácznál verette.

Mielőtt azonban a hid elkészült volna, hajókon egy lovas csapatot küldött a Szerémségbe Bali-bég, szendrői pasa alatt.

A törökök hadjárait általában az jellemzi hogy azon vidékeket, melyeket meg akartak hódítani, előbb portyázó csapatokkal pusztították el. A pusztításon kívül más feladatuk is volt ezeknek, nevezetesen: a hadjárat színhelyét előre kikémlelni, az ellenség mozdulatait szemmel tartani s a tapasztaltakról a főbort tudósítani. Az a 15—20 ezer aszáb, kiket Szulejman e hadjáratra toborzott, ily rabló csapatot képezett. Bali egy kisebb osztályt Mihal-Ogli vezetése alatt a vidék czernirózása végett előre küldvén, azonnal megkezdte a rendszeres pusztítást.

Az itteni lakosság már régóta ösmerte a török hadjáratokat s alig terjedt el a hír, hogy Szulejman Sabácz és Belgrád felé közeleg, már is valódi népvándorlás jött létre a Duna-Száva között. A nemesség ingó vagyonával együtt a szomszéd Bácsme gyébe futott, a pörök elhagyván falvaikat, a Fruska-Gora erdőibe bujdosnak; a várakból az őrség megszökött s miután felmentő hadsereg sehol sem mutatkozott, az aszábok akadálytanul tüzhették pusztításait. Ha tekintetbe vesszük, hogy ekkor épen arattak ideje volt, fogalmunk lehet e rabló hadjárat iszonyú következményeiről.

Szulejman ily körülmények között nyugodtan foghatott a hid építéshez. A vidéki lakosok lefoglalt hajói, a Boszniából meérkezett fakészlet gyorsíták a munkát. Maga a szultán a parton ülve örködött az építés felett; az agák kezökben botokkal siettették a munkásokat. Július 19-ikén készen volt a hid, de mielőtt az átkelést megkezdta volna a sereg, egy iszonyú vihar szétrombolta s e hajókat és elszagattott gerendákat a Dunába sodorta.

nek (stil és történelem) írja ellen. Szintén polemikus az ezután következő Nyílt levél, melyet Finály Henrik, a nem rég megjelent nagy latin szótár érdemes írója egyik bírálójához, Bartal Antalhoz intéz. A másik „nyílt levelet”, melyet Görgei István intéz a szerkesztőhöz. A füzetet a szerkesztőnek egy napilappal való évődése zárja.

Vörösmarty összes munkáinak Méhner-féle teljes kiadásából a 7-ik és 8-ik füzetet vettük. A hetedik füzetrel már a második kötet kezdődik, de az első kötethez csatolt jegyzetek még tovább folynak. A kiadó megjegyzi, hogy mivel a jegyzetek és a költő életrajzának részletes megírása Gyulai Pál ur bokros teendői miatt huzamosabb időt vesznek igénybe, az első kötet utolsó részével egyidejűleg a második kötet kezdő ivate folytatásosan adja, nehogy a mű megjelenése késedelmet szenvedjen. A költő arcképe az életrajzzal együtt fog megjelenni. A második kötet a Zalán futásával kezdődik.

Füredi levél. Herkulesfürdő.

Herkulesfürdő vasut állomástól a fürdő 20 percznyi távolságra esik.

A byzanczi stílusban épült elegans indóház előtt omnibuszok és hintók várják a fürdőbe érkező vendégeket.

A vasutállomástól a fürdőig hegyoldali ut vezet, mely a Cserna folyóval párhuzamosan halad a hegyzorosban. Hova — tovább haladunk, a hegyzoros mindinkább tágul és végül hegykatlaná alakul.

Ezen hegykatlanban fekszik Herkulesfürdő. Két oldalon erdőborított meredek hegyek emelkednek, melyeknek csucsa merész kopasz sziklákban végződnek. Hosszában a fekete vízi és sziklás medrű Cserna folyó szeli át és örökös zugásával betölti a kénnel telített hűvös hegyi léget.

Most a fürdő külsőleg csinnal, belsőleg czélszerűen van berendezve és gazdagon felszerelve. Egész palotásor szolgál a vendégeknek kényelmes lakásul. Tágas éttermei, imponáns salonja számos bazarja a vendégeknek minden néven nevezendő életszükségleteit kielégíthetik.

Testedző séta és kiránduló helyekül szolgál: a „rablóbarlang”, a „Coronini”, „Schneller”, „Csori” magaslatok, a „gőzbarlang” a „Damoglad” magaslatok stb. Mindezen helyekre lejtős hegyi ösvények és lépcsők vezetnek. Legmagasabban fekszenek a „Damoglad” és a „Csóri” magaslatok. Az elsőre csak előkészületekkel és vezető segítségével juthatni és róla szép kilátás nyílik Erdélybe, Romániába és Szerbia partjaira. A „Csóri” magaslatra két órányi ut visz fel s onnét 10 percznyi gyalog ösvény vezet le a „gőz barlang”-hoz. A „gőz” vagy miként hivatalosan nevezik, „izáktó” barlang három öblös szája hegyi nyílásból áll, melyeken mély morgás közepette kénes gőz jár fel a hegy gyomrából. Ezen gőznek csodás gyógyhatása volna, de a barlang kedvezőtlen fekvésénél fogva eddig felhasználni nem sikerült.

A „Csóri” magaslatra vezető út vadregényes. A hegyoldalból merészen nyulnak ki éles sziklák s minden pillanatban lezuhanással fenyegetőznek. A sziklák repedésein tagyökerek futnak le, a fák törzsein pedig körül kuszálva erdei folyonórák fut fel. Főséges csönd honol körülötted — csak a meg-meg rezzenő galj — a zizzenő galj és a mélyből fel-fel-halló Cserna moraja török meg a méla csendet. Itt magába vonul a lélek s a természetnek eme főséges templomában önkénytelenül imát rebeg az ajk. S ha ajtatosságodból a hegyi sasok vijongása vagy egy kigyó sziszegése zavar fel: megdöbben a szív s elhagyottságod érzetében szemed darab ég után tévedez, mit ha megtaláltál, megnyugodva folytatod utadat felfelé — a magaslatra. S ha czélt értél — fáradságod bőven meg van jutalmazva, mert a kilátás, mely onnét nyílik, festői képekkel gazdagítja emlékezetedet.

Kedvenc kiránduló helye a füredi vendégeknek Orsova — a Duna, a korona kápolna, az ország határán, és Ada-Kalé sziget, a Dunán. Ezek mind egy utban fekszenek és megtekintésükre fél nap elegendő.

Kocsin az ut a fürdőből — Orsováig két óra. Félóránra Herkulesfürdőtől a barna vízi szilaj Cserna a szöke és szelid Bela-reka nevű patakkaal egyesül. Az egyesült folyó természete megváltozik. Se nem szilaj, mint a Csernáné, se nem szelid, mint a Belarekáné — hanem mérsékelt s vize se nem barna — se nem szöke, hanem a kettőnek vegyülete. Orsova felett a Dunába folyik. Így van ez a természetben mindennel. Zűrhangokból emelkedik ki az összhang — fájdalom és örömből nyílik a boldogság.

Hegyesvölgyes vidéken keresztül visz az ut Orsovára. A változatos tájképek folyton foglalkoztatják a szemet s érdekessé teszi az utazást.

Orsovánál a Duna méltósággal hűmpölyög lassan — mintha csak kelleltenül hagyná el a szép magyar földet.

A tulsó parton Szerbiának meredek hegyei emelkednek és zárják el a láthatárt.

Orsovától negyedóránra esik a határköz Magyarország és Románia között. A határköztől néhány száz lépésnyire fekszik Veresceva — ro-

mániai község nemzetionális vasuti-állomásával. A határköztől ismét emelkedik a korona-kápolna, az országtúllal alig 100 lépésnyire, szép kertben. Itt ásta el Szemere Bertalan a koronát 1849-ben egy vasládában 3 lábnyi mélységben, a hol az 1853-ig feküdt, míg az osztrákok megtalálták és innét Bécsbe vitték. A gödör helye a kápolna közepén fekszik és fenekén csiszolt márványlapon a szent-korona utánzata fekszik — emlékeül a történeteknek.

A Duna partján egész karaván török hever kinyújtózva várva a szigetre szállítandó vendégeket. A mint a parton jelentkezel, a törökök felugrának és szóltanul leoldanak egy csolnakot — te szóltanul beszálsz és pár percz alatt Ada-Kalén vagy.

Első tekintre a sziget várromnak látszik. A régi katonai erődítménynek hatalmas kőfalai a Duna mossa. Bejebb kerülve a szigetre, néhány tűnik szemed elé. Csalódva kérded: hát ez Ada-Kalé? Török vezetőd, a ki tisztességes távolban utánad kullog, elősiet és taglejtésekkel tudtadra adja, hogy a község beljebb fekszik. Egy szűk utcán keresztül vezet utad. Jobbról-balról magas deszkakerítések. Az ajtókon lakat. A kerítés nyílásokon kíváncsiságból be akarsz nézni; vezetőd tudtadra adja, hogy nem szabad. A török világból mit sem láthatsz. Végig mégy a néma utcákon és kíváncsi szemed hiába keres török csoportokat, férfiakat, talán nőket, a kirkól sokat olvastál, de egyet sem láttál.

A dolog magyarázata egyszerű. Az elpuhult török nép, bármily szegény is, meleg nyirái napokon otthon hűsöl. A házak az udvar közepén állanak, magas kerítésekkel és fákkal körülvéve. A nők ritkán járnak kin s akkor is csak fátyolozottan. A hol lakat van az ajtón — jele, hogy nincs otthon a férfi.

Ha megunod az utcái magányt, bemégy a kávéházba, a hol török kávét és Sultán kenyeret élvezhetsz egy hatosért. Ott kávézó és csibukozó meg imádkozó törököket is láthatsz, mert a török bárhol találja az imádkó, ott érinti homlokával a földet és motyogja el imáját.

Hát a híres török dohány? kilóját 12 frton vesztegeti a komoly Semlin, pedig rozabb a mi trafikunknál. De hát az előítélet a dohánynak aromáját és füstjét is tetszése szerint változtatja.

Ha kirándulásodból este haza térsz — fülbemászó czigány zene hangjainál, tarka vendégesoportok szemléletében pihened ki fáradalmaidat s vacsora után bemégy a kursalonba, a hol ismerőseiddel elseveged a napi eseményeket, vagy tervezted a holnapi nap programját — s ha tánczos vagy, 11 óráig kitanézolhatod a lelketed.

Herkulesfürdőn úgy megváltozik az ember, mintha csak kieserelnék. Menten a megszokott napi munkától és gondoktól — egy új világba lépsz, mely szép mint Eldorádó s melyben csak testi élvének élsz. A kénes hegyi lég, a fürdés, a testmozgás farkas éhet gerjeszt — az egymást felváltó örömei kedélyed világát hangolják.

S e boldog világban mégis panaszok emelkednek; vegyülnek a Cserna zuga közé és tulzengik a „Damokled” sziklás csucsa — a drágaság elleni panaszok.

Herkulesfürdőben az élet igen drága. E drágaság oka részint természetes, részint mesterséges. Természetes, a mennyiben a fürdő helyisége a természet által szükre van szabva — s a látogató tömördek sok. A keresett lakosok, élelem, kereskedelmi helyiségek és iparcikkek iránt nagy, viszonylagosan korlátlan. — a kínálat pedig korlátolt — mi által az árak felszállnak.

Mesterséges drágaság, a mennyiben az állam a fürdőt bérbe adja — a főbérlo pedig nyereségre dolgozik. A főbérlo is albérlőbe adja a mulató, étkező és kereskedői helyiségeket s az albérlők is nagy nyereségre dolgoznak. Az egész teher pedig a fogyasztó közönségre esik.

Társasági élete is aligvan Herkulesfürdőnek. A vendégeknek legnagyobb contigensét a romániaiak teszik, kik Románia különböző részeiaól se-reglenek össze és különböző osztályokhoz tartoznak. Ezek külö-külön állanak; s az idegenekkel épen nem társalognak. A szerbek, bulgárok, magyarok, németek, kevés francia és angol is külön csoportokat képeznek.

Kellelmetlenül hat a romániai vendégre a szigorú rendőri fegyelem, — melyet a magyar állam e fürdőben fürdő igazgatója által kifejt. Fz oka annak is, hogy a román arisztokrácia mind ritkábban látogatja e fürdőt.

Feltűnő hogy magyar, román, bolgár, szerb, orosz, német, török, és francia pénz van itt forgalomban.

Feltűnő az is, hogy kevés magyar forog itt s a hivatalos nyelv: a román. Bárhová mégy, románul szóltanok!

Legfeltűnőbb pedig az, hogy nemely nőcskék igen feltűnően viselik itt magokat.

Felölő szerkesztő: **Wigand János.**
Főmunkatárs: **Dr. Fináczy Ernő**
és **Csákányi Henrik.**

Kiadótulajdonosok:

Wigand János és a „Beck & Koszanicz cég”

HIRDETÉSEK.

2216 szám.
ltkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

Radovánov Manó, pancsovai lakós végrehajtónak Tizmann Száva és Enyedi Ignácz ferdinandsdorfi lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében végrehajtási árverés 30 frt. tőke követelés 4 frt. 30 kr. perbeli, valamint jelenlegi 12 frt. 50 kr. és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881 LX. t. cz. 144 §- alapján és a 146 §- értelmében ezen kir. törvényszék területén lévő Ferdinandsdorfi 414 sz. tjkvben Tizmann Száva tulajdonként felvett 267 hr. sz. 200 □-öl gyümölcskert 20 frt. becsértékben és 91 hr. sz. 1⁰⁰⁰ hold II. 131 frt. becsértékben szántó továbbá a ferdinandsdorfi 458 hr. tjkvben Enyedi Ignácz tulajdonként felvett 91 sr. sz. 2 hold II oszt. 175 becsértékbeni szántó, 267 hr. sz. a 200 □-öl 200 frt. becsértékű gyümölcs kert és 125 hr. sz. 1000 □-öl szőlőből álló 526 frt. becsértékű ingatlanokra elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1884 évi Augusztus hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája a ferdinandsdorfi község házána kitűzetik.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy z 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz- a kelt m. k. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Pancsován, a kir. törvényszéknek 1884 évi május hó 24-én tartott ltkvi ülésében.

Klestinszky, 1—1 Hergloz,
jegyző. elnök.

7231 szám
ltkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint ltkvi hatóság részéről ezennel, közbírré tétetik, hogy Máj Márk pancsovai lakós végrehajtónak Braics István opovai lakós végrehajtást szenvedett elleni 222 frt. 57 kr. tőkekövetelés, járuléka és még felmerülendő költségeknek kielégítése végett 1884 évi Szeptember hó 11-ik napjának délelőtti 9 órakor az Opova község házána az ezen törvényszék területén fekvő Opova községe 671 számú telekjegyzőkönyvében foglalt következő ingatlanok u. m. 139 számú ház s 400 □-öl házhely 600 frt. hrsz. nélküli 249 □-öl kert 50 frt. 217 hrsz. alatt 400 □-öl kert 50 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön külön elfog árvereztetni és akkor magasabb ígért ellenyában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10% -át készpénzben vagy ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni. Kelt a pancsovai kir. törvényszék mint ltkvi hatóságnak 1884 évi június hó 23-án tartott üléséből.

Lemberger, 1—1 Stokka,
jegyző. h. elnök.

HIRDETMÉNY.

A csotán bogarakat (Schwaben) és az ezerlábu férgeket (Russen) teljesen s nyomtalanul kipusztítani csak is,

Zacherl-féle.

Csotánporral (Schwabenpulver)

LEHETSÉGES.

Valódi s hamisítatlan minőségben, csak is az eredeti itvegcsékben, melyen név és védjegy van kapható, mind ama kereskedésekben melynek kirakataiban az erre vonatkozó hirdetmény ki van függesztve. *—2